

Vinnulívið sjúkt — fíggjarliga ábyrgdin ov lítil

— alt ov lætt at fáa veðhald og kreppulán úr landskassanum heldur stjórin á Kjølbro og nevndarformaðurin í Føroya Fiskasølu, Svend Thulesen.

— Ein stórir partur av føroyska vinnulivinum er ósunnur og sjúk. Tann einstaki kennir og hevur alt ov litla fíggjarliga ábyrgd. Tað almenna hevur í alt ov stóran mun latið veðhald fyrilánun og givið kreppulán til fyrítøkur og projekt, sum ikki bera seg og sum standa í størri skuld, at tað einasta rætta hevd verid at latið tey farið í likvidation.

Nakað soleiðis sigur Svend Thulesen, sum er stjóri á eini av størstu fyrítøkunum í landinum, Kjølbro í Klaksvík. Henda fyrítøkan rekur í dag bæði fiskiskip og flakavirki. Harumframt er Svend Thulesen nevndarformaður í Føroya Fiskasølu, sum í dag stendur fyrir ti størsta partinum av okkara fiskautflutningi. T.v.s. at hesin sami Svend Thulesen er við í øllum trimum høvudsliðunum í vinnulivi okkara: fiskiveiðini, fiskidnaðinum og søluni av fiskavørnum.

Ov grammir at gera iløgur

Vit tosaðu við hann um aktuella búskaparlígu støðuna í Føroyum.

Svend Thulesen heldur, at vit hava verið í so grammir at gera iløgur í skip hesi seinastu árin. Hann visir á nakrar av teimum, eitt nú Reynsatind, Giljanes, Norrónu, Liðartind og Gullfinn fyrir bert at taka nokur.

— Eg skal ikki her siga, hvørjar av hesum iløgum vit kundu verið fyriltuttan, men bert visa á, at tað átti at verið ein neyvari stýring av iløgupolitikkinum. T.d. haldi eg, at vit vóru ov skjótir at keypa eitt skip sum Reynsatind. Vit áttu heldur at latið Giljanes sloppið at roynt seg og gjørt tær neyðugu royndirnar við svartkjafti til matna. Um tað so gav nakað veruligt úrslit og tórvur var á fleiri skipum

til hesa veiðu, so kundu vit tá keypt Reynsatind.

— Men tað er so lætt at vera klókur aftaná. Eg haldi, at vit skulu geva hesum landsstýrinum arbeiðsfrið heldur enn at leggja eftir tí. Vit kunnu heldur ikki leggja hesum landsstýrinum til last allar av teimum iløgnum, sum eru gjordar seinastu árin. Eg vildi ikki fegin verið politikari í dag, tí nógvur tórforar avgerðir skulu takast, sigur Svend Thulesen.

Ov lætt at fáa veðhald

Hann heldur annars, at tað hevur verið ov lætt at fáa veðhald úr landskassanum og sumuleiðis at fáa eginfígging til ymsar vinnulivsætlanir. Landskassin átti at tikið henda spurningin til viðgerðar og í størri mun sagt nei til bæði veðhald og lán frá tí almenna. — Um hesin politikkur hevði verið furdur seinastu árin, so høvdu vit verið nógvur skeivar iløgur fyriltuttan heldur Svend Thulesen fyrir.

— Vit hava fingið eitt sjúkt og ósunt vinnuliv, tí fyrítøkurnar sleppa ikki at visa, antin tær kunnu bera seg ella ikki. Vit hava havt lyndi til at seta plástur á, heldur enn at fremja veruliga skurðviðgerð fyrir at gera sjúka vinnulívið frískt aftur.

— Hetta ger, at vit ongan møguleika hava at fáa eina reella sanering av tí virksemi, sum verður bygt upp. Alt sleppur at koyra víðari sjálvst við vaksandi skuld. Tað er ein spurningur, hvussu leingi henda gongdin kann halda fram, sigur Svend Thulesen.

Klívar — gott dømi

Hann heldur, at vit eiga at taka avgerðir, sum líkjast tí nólsoyingar tóku við víkjandi flakavirkinum Klívar. — Har sóu tey, at

fyrítøkan hevði alt ov stóra skuld, og tey tóku avleiðingarnar av hesum og lýstu felagið í likvidation fyrir síðani at byrja »pá en frisk« á nýggjum grundarlag. Hetta haldi eg, at eisini onnur feløg áttu at tikið við læru av. Vit eru av og á noyðdir til at taka fylgjurnar av skeivum iløgum.

Svend Thulesen var ein teirra, sum fyrir umleið 20 árum síðani fordi fram, at vit áttu bert at byggja trý stór flakavirki í Føroyum, tí tey fóru at hava betri møguleika at bera seg heldur enn fleiri smá virki og geva betur pris.

Talið av virkjum!

— Hvát sigur hann nú til ta øvugt gongdina?

— Tað er ilt at siga. Greitt er, at høvdu vit nokur fá virki, so høvdu tey helst borið seg betri, og eg haldi tað er skeivt, at vit í dag hava 2-3 flakavirki í Klaksvík, 3 á Skálafjørðinum o.s.fr. Vit áttu heldur at flutt arbeiðsfólkin enn at bygt fleiri flakavirki so nær hvejrur øðrum. Men harfyrir verður ikki sagt, at vit bert skuldu havt nokur heilt fá virki.

— Eg dugi væl at siggja, at gongdin, sum hevur havt við sær, at vit í dag hava fleiri enn 20 flakavirki, hevur verið við til at varðveita arbeiði og trivnaðin í bygðunum og hetta hevur gjørt, at arbeiði er til flest allar hendur. So er samfelagsspurningurin, hvat vit heldur velja. At hava arbeiði til allar hendur, trivnaðin í bygðunum og virki, sum ikki bera seg ella nokur fá virki, sum bera seg, sentralisering og kanska nógvar arbeiðsloysi. Tað vil so altíð vera ein meting. Eg má so viðganga, at verandi gongd kortini hevur verið tann besta fyrir samfelagið.

Størsta vanlukkan er eienki arbeiði at hava

Sjálvur haldi eg, sigur Thulesen víðari, at tann størsta vanlukkan fyrir eitt menniskja er at standauttan arbeiði. Høvdu vit so ikki tey mongu virkini, so høvdu vit kanska nógvar arbeiðsleys og máttu gjalda arbeiðsloysisstudning. Nú gjalda vit arbeiðsloysisstudning óbeinleiðis við at hava øll hesi mongu virki í gongd og fólkin í arbeiði. So hetta er ein sera tórforur spurningur at meta um.

Svend Thulesen heldur kortini ikki, at tað er rætt, at vit byggja nærum allar okkara vinnulivsætlanir uppá verandi studningskipan. Vit mugu trappa hesa studningsskipan niður og fáa eitt sunnari vinnuliv, sigur hann. Allir kalkulerar við studninginum, men hvør kann liva við hesum í longdini! Lat okkum nú beinanvegin skera tað ringasta burtur og fáa betri skil á.

Ábyrgd

Og her meti eg tað av alstórum týðningi, at tað fylgir størri fíggjarlig ábyrgd við teimum iløgum og veðhaldum, sum verða sett í vinnulívið, sigur Svend Thulesen. — Um hetta hevði verið gongdin, so hevði munandi minni skeivt verið gjørt.

— Annars má eg siga, at eg skilji als einki av tí politiska livinum. Tí nú hava teir borgarlígu stýrt í fyra ár, og ongantið hevur tað verið so ringt sum nú við tórvandi fíggjarligari ábyrgd. Tað skuldi annars netuppi verið ein av teirra fortreyttum fyrir at reka eitt sunt vinnuliv — ella?

Hvat víðvikur Kjølbro í Klaksvík, so hevur úrslitið higartil í ár verið hampuligt. — Vit svara hvejrurum sitt. Vit hava framt útbyggingar so við og við og

Svend Thulesen: — Tað nyttar ikki bert at seta plástur á sárið. Ein størri skurðviðgerð má til, um vit skulu greiða sjúkuna og fáa eitt sunt vinnuliv.

hevur hetta borið tiluttan at vit hava verið fyrir nógvarum álvarsomum bakkasti.

Skeivar iløgur

— Sjálvandi kunnu vit ikki heilt steðga útbygging og nútímansgerð av flotanum men hvat víðvikur hasum báðum djúpvatnstrolarunum, sum skulu fiska undir Føroyum og víðgera veiðina umborð, so haldi eg tað er

skeivur politikkur. Tí vit hava jú Vesturvón, sum tað almenna kann leiga til slíkar royndir. Eisini hava vit Nónhamar, sum kann fáa frystari isett og fer hetta at vera munandi biligari enn at gera iløgur fyrir kanska 200 mill. kr. í nakað, sum vit ikki eru heilt visir í fer at eydnast, sigur Svend Thulesen at enda.

jan

Svend Thulesen, nevndarformaður í Føroya Fiskasølu:

Ikki uppi EEC

— Vit eiga ikki at fara uppi EEC. Tað er min heilt avgjörda sannføring. Soleiðis sigur nevndarformaðurin í Føroya Fiskasølu, Svend Thulesen.

Hann er júst heimaftur komin frá summarrí og hevur havt høvi at siggja bløðini, eitt nú tað, sum Birgir Danielsen, stjóri á Fiskasøluni, hevur skrivað um EEC-limaskap í blaðnum »Okkara millum«, sum Fiskasølan gevur út. Birgir Danielsen heldur, vit eiga at umskipa EEC-limaskapin.

— Eg havi lisið tað, sum Birgir Danielsen skrivur og siggi at hann er fyrir, at vit skulu fara uppi EEC. Et veit ikki, um hatta skal uppfatast sum almenni ynskidreymurin hjá Føroya Fiskasølu ella sum persónliga uppfatanin hjá Birgir Danielsen. Eg veit bert, at hesin spurningurin hevur ongantið verið viðgjörður í Føroya Fiskasølu. Eg haldi tí, at tað átti at framgingið av greinini í »Okkara millum«, at hetta er uppfatanin hjá Birgir Danielsen og ikki hjá Føroya Fiskasølu.

— Annars haldi eg, sigur Svend Thulesen, at koma vit upp í EEC, so endar tað við, at vit øll brúka eitt skógvanummar og einslittar brillur. Sagt verður, at vit kunnu spara toll við at fara uppi EEC. Vit gjalda eisini toll aðrastaðni í dag, og haraftrat kemur, at vit eiga ikki bert at hugsa um peningaligan lótvinning men hvat við í longdini kunnu fáa burtur úr. Her hugsar eg um fiskirætindin og frælsi til at fiska í okkara egna sjógvi, endar Svend Thulesen.

jan